

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ซึ่งประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) โดยผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัย เป็น 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาบริบท สภาพปัญหาและความต้องการด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
2. การยกร่างรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีรายละเอียด ดังนี้
 - 2.1 การสร้างโครงร่างรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
 - 2.2 การวิพากษ์รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
 - 2.3 การสร้างเอกสารประกอบรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
 - 2.4 การทดลองใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 2 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ดำเนินการโดยการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาผล

การใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนี้

1. เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

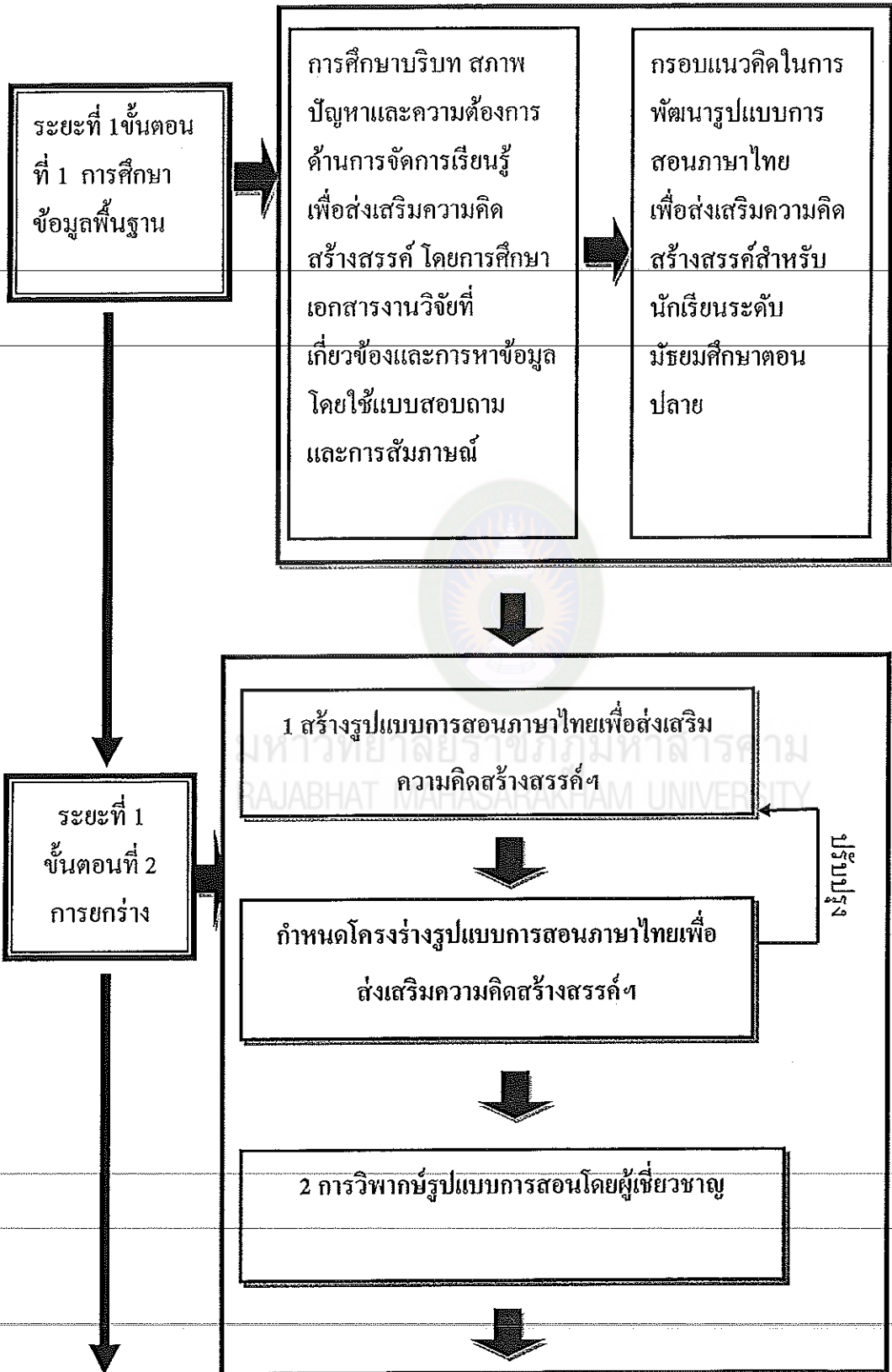
ระยะที่ 3 การยืนยันผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

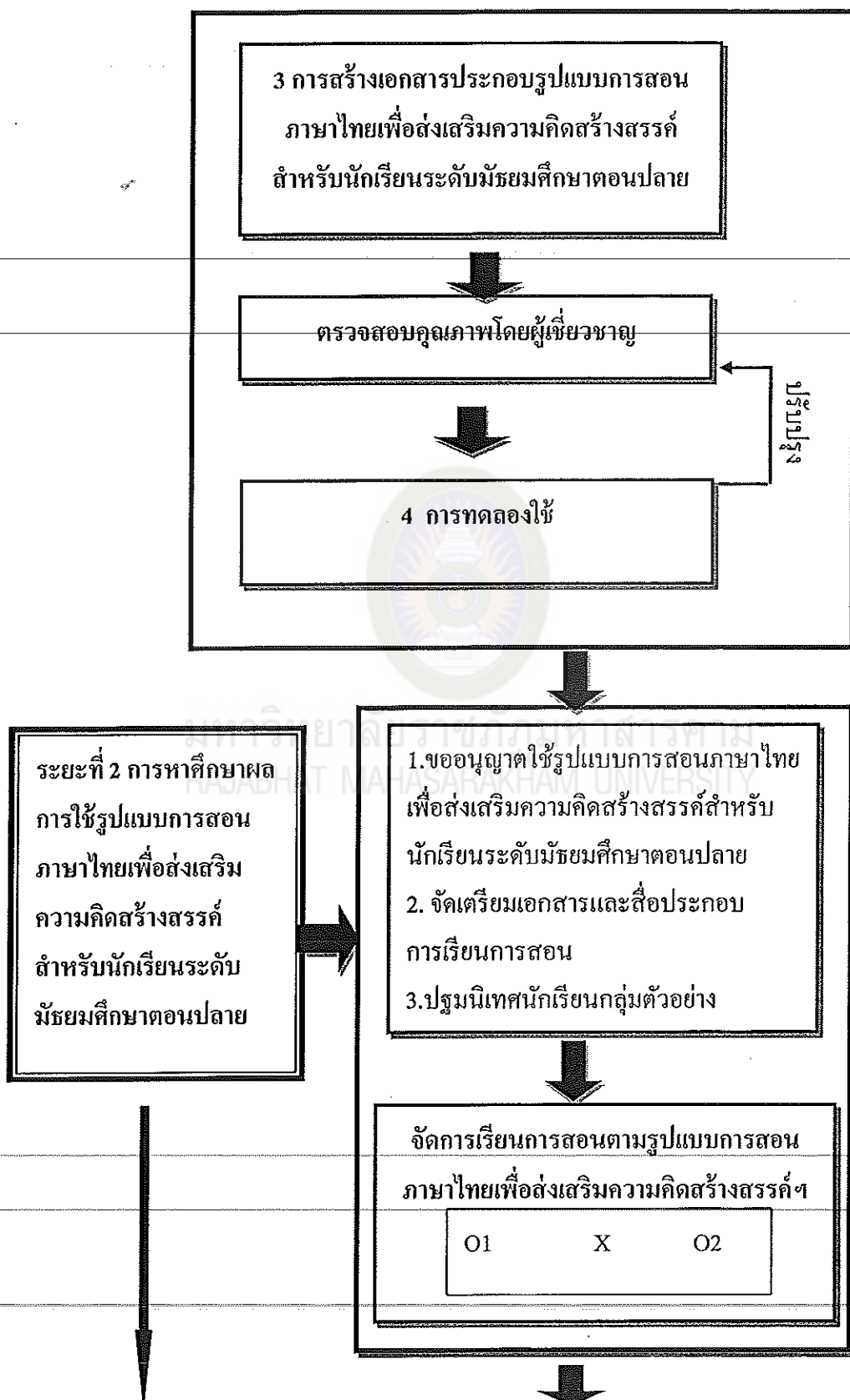
ดำเนินการโดยขยายผลการใช้รูปแบบการสอนเพื่อยืนยันผลของรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 27 จำนวน 6 โรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 2 โรงเรียน คือ (1) โรงเรียนศรีสมเด็จจิมพ์พัฒนาวิทยา ครู จำนวน 1 คน นักเรียน จำนวน 40 คน (2) โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล ครู จำนวน 1 คน นักเรียน จำนวน 40 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 2 โรงเรียน คือ (1) โรงเรียนหนองหมื่นถ่านวิทยา ครู จำนวน 1 คน นักเรียน จำนวน 35 คน (2) โรงเรียนโลกด้ามพิทยาคม ครู จำนวน 1 คน นักเรียน จำนวน 30 คน และ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 2 โรงเรียน คือ (1) ดูน้อยประชาสรรค์ ครู จำนวน 1 คน นักเรียน จำนวน 25 คน (2) โรงเรียนน้ำใสวิทย ครู จำนวน 1 คน นักเรียน จำนวน 25 คน รวมครู จำนวน 6 คน นักเรียน จำนวน 195 คน เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนี้

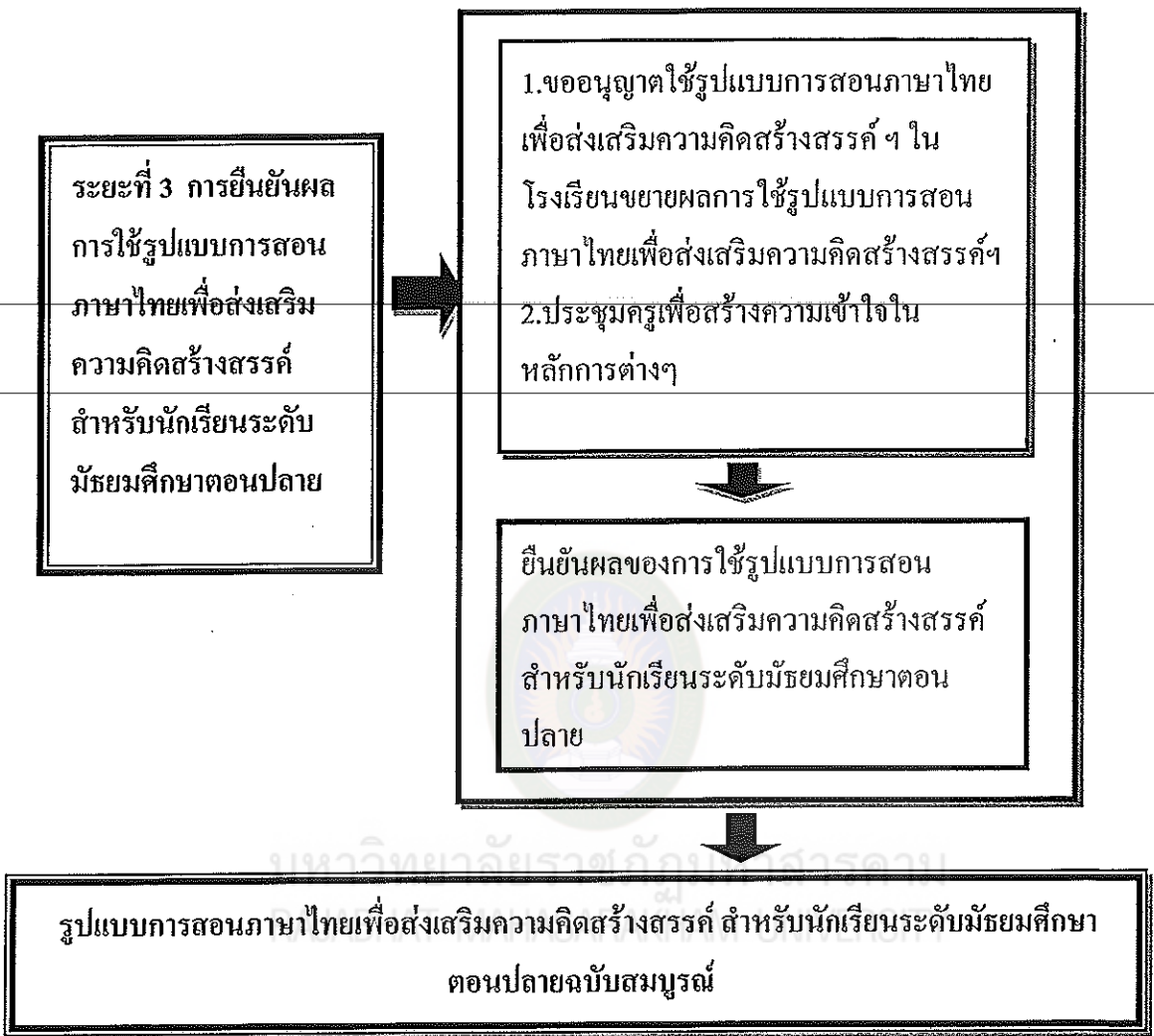
1. เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การพัฒนาแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในแต่ละระยะของการวิจัยครั้งนี้ แสดงในภาพประกอบที่ 2

ภาพประกอบที่ 2 การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากภาพประกอบที่ 2 ที่แสดงถึงขั้นตอนการดำเนินงานการพัฒนาการสอนภาษาไทย เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถสรุปถึงการศึกษาในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยได้ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทย เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ขั้นตอน	วัตถุประสงค์การวิจัย	คำถามการวิจัย	เครื่องมือ	วิธีการศึกษา	ผลที่ได้รับ
ระยะที่ 1 ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาบริบทสภาพปัญหาและความต้องการด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	1. เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทย เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 1.1 การศึกษาบริบทสภาพปัญหาและความต้องการด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อ	ปัญหาและความต้องการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของโรงเรียนในเขตพื้นที่ มัธยมศึกษา เขต 27 จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นอย่างไร	1) แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนารูปแบบการสอน 2) แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ 2) รวบรวมวิเคราะห์และสรุปข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ที่ได้	1. ได้ทราบปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนจากครู ผู้บริหารศึกษานิเทศก์ และนักเรียน เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
	ความรู้เพื่อ		ความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	จากครู ผู้บริหารศึกษานิเทศก์ และนักเรียนในเขตพื้นที่	2. ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับ

ขั้นตอน	วัตถุประสงค์ การวิจัย	คำถามการ วิจัย	เครื่องมือ	วิธีการศึกษา	ผลที่ได้รับ
	ส่งเสริม ความคิด สร้างสรรค์			การศึกษา สหม. 27 3) สัมภาษณ์ ครูผู้สอน	การ พัฒนา รูปแบบ การสอน ที่
				ภาษาไทยระดับ มัธยมศึกษาใน เขตพื้นที่ การศึกษา สหม. 27	ส่งเสริม ความคิด สร้างสรรค์
ระยะที่ 1 ขั้นตอนที่ 2 การยกร่าง รูปแบบ การสอน ภาษาไทย เพื่อ ส่งเสริม ความคิด สร้างสรรค์	1.2 เพื่อ กำหนดโครง ร่างรูปแบบ การสอน ภาษาไทย เพื่อส่งเสริม ความคิด สร้างสรรค์ สำหรับ นักเรียน ระดับ มัธยมศึกษา ตอนปลาย	1 โครงร่าง รูปแบบการ สอน ภาษาไทยเพื่อ ส่งเสริม ความคิด สร้างสรรค์มี องค์ประกอบ อะไรบ้าง 2 องค์ประกอบ ต่าง ๆ ของ โครงร่าง รูปแบบการ สอนที่ พัฒนาขึ้นมี ความ เหมาะสม	1 แบบ ประเมิน ความ เหมาะสม ของโครง ร่างรูปแบบ การสอน ภาษาไทย เพื่อส่งเสริม ความคิด สร้างสรรค์ สำหรับ นักเรียน ระดับ มัธยมศึกษา ตอนปลาย 2 แบบทดสอบ	1.การสังเคราะห์ แนวคิดและ ทฤษฎีในการ จัดทำรูปแบบการ สอนภาษาไทย เพื่อส่งเสริม ความคิด สร้างสรรค์ของ ทอแรนซ์ (Torrance 1996 : 165)จอยส์และวิล (Joyce and Weil, 1996 : 96)แฟรงค์ วิลเลียม (Frank Williams 1965 : 125) 2.ยกร่างรูปแบบ การสอน	1. ได้ร่าง รูปแบบ การสอน ภาษาไทย เพื่อ ส่งเสริม ความคิด สร้างสรรค์ 1 3 ขั้นตอน 6 กิจกรรม 2. ได้ทราบ ความ เหมาะสม ของร่าง รูปแบบ การสอน ภาษาไทย

ขั้นตอน	วัตถุประสงค์ การวิจัย	คำถามการ วิจัย	เครื่องมือ	วิธีการศึกษา	ผลที่ได้รับ
		หรือไม่	วัดความคิด สร้างสรรค์	ภาษาไทยเพื่อ ส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์ 3 การประเมิน ความเหมาะสม ของ ส่วนประกอบ ของรูปแบบการ สอนภาษาไทย เพื่อส่งเสริม ความคิด สร้างสรรค์ โดย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน 4 ทดลองใช้ เพื่อ ตรวจสอบความ เป็นไปได้ในการ ใช้รูปแบบการ สอนใน สถานการณ์จริง ตลอดจนศึกษา ปัญหาและ อุปสรรคระหว่าง การใช้รูปแบบ การสอน ก่อน นำไปใช้กับกลุ่ม ตัวอย่าง	เพื่อ ส่งเสริม ความคิด สร้างสรรค์ ๑ 3.ได้ทราบ ผล การใช้ร่าง รูปแบบ การสอน ภาษาไทย เพื่อ ส่งเสริม ความคิด สร้างสรรค์ ๑ ที่ พัฒนาขึ้น หลังจาก นำไป ทดลองใช้ กับ นักเรียนที่ ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่าง

ขั้นตอน	วัตถุประสงค์ การวิจัย	คำถามการ วิจัย	เครื่องมือ	วิธีการศึกษา	ผลที่ได้รับ
ระยะที่ 2 การศึกษา ผลการใช้ รูปแบบ การสอน ภาษาไทย เพื่อ ส่งเสริม ความคิด สร้างสรรค์ สำหรับ นักเรียน ระดับ มัธยมศึกษา ตอนปลาย กับนักเรียน ที่เป็นกลุ่ม ตัวอย่าง	2. เพื่อศึกษา ผลการใช้ รูปแบบการ สอน ภาษาไทย เพื่อส่งเสริม ความคิด สร้างสรรค์ สำหรับ นักเรียน ระดับ มัธยมศึกษา ตอนปลาย 2.1 เปรียบเทียบ ความคิด สร้างสรรค์ ของนักเรียน ชั้น มัธยมศึกษา ปีที่ 4 ก่อน และหลังการ ใช้รูปแบบ การสอนที่ สร้างขึ้น 2.2ศึกษา	ผลการนำ รูปแบบการ สอน ภาษาไทยเพื่อ ส่งเสริม ความคิด สร้างสรรค์ สำหรับ นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา ตอนปลายไป ทดลองใช้เป็น อย่างไร	เครื่องมือใน การใช้ รูปแบบการ สอน 1) รูปแบบ การสอน ภาษาไทย เพื่อส่งเสริม ความคิด สร้างสรรค์ สำหรับ นักเรียน ระดับ มัธยมศึกษา ตอนปลาย และเอกสาร ประกอบ รูปแบบการ สอน เครื่องมือใน การ รวบรวม ข้อมูล 1 แบบทดสอบ บทความคิด	1.ขออนุญาตใช้ รูปแบบการสอน 2. จัดเตรียม เอกสารและสื่อ ประกอบการ เรียนการสอน 3.ปฐมนิเทศ นักเรียนกลุ่ม ตัวอย่าง 4. จัดการเรียน การสอนตาม แผนการเรียนรู้ ตามรูปแบบการ สอนภาษาไทย เพื่อส่งเสริม ความคิด สร้างสรรค์ 5. สรุปผลการ จัดการเรียนการ สอนโดยใช้ รูปแบบการสอน ภาษาไทยเพื่อ ส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์ฯที่ สร้างขึ้น	ได้ทราบ ผลการใช้ รูปแบบ การสอน ภาษาไทย เพื่อ ส่งเสริม ความคิด สร้างสรรค์ สำหรับ นักเรียน ระดับ มัธยมศีก ษาตอน ปลายที่ สร้างขึ้น

ขั้นตอน	วัตถุประสงค์ การวิจัย	คำถามการ วิจัย	เครื่องมือ	วิธีการศึกษา	ผลที่ได้รับ
	ความพึง พอใจของ นักเรียนชั้น มัธยมศึกษา ปีที่ 4 ที่มีต่อ		สร้างสรรค์ 2 แบบ ประเมิน ความพึง พอใจที่มีต่อ		
	รูปแบบการ สอนที่สร้าง ขึ้น		การเรียนรู้ ตามรูปแบบ การสอน เพื่อส่งเสริม ความคิด สร้างสรรค์ สำหรับ นักเรียน ระดับ มัธยมศึกษา ตอนปลาย		
ระยะที่ 3 การขึ้นชั้น ผลการใช้ รูปแบบ การสอน เพื่อ ส่งเสริม ความคิด สร้างสรรค์ สำหรับ	เพื่อศึกษา การขยายผล การใช้ รูปแบบการ สอน ภาษาไทย เพื่อส่งเสริม ความคิด สร้างสรรค์	รูปแบบการ สอน ภาษาไทยเพื่อ ส่งเสริม ความคิด สร้างสรรค์ที่ พัฒนาขึ้นมีผล การขยายผล การใช้เป็นไป ตามเกณฑ์	รูปแบบการ สอน ภาษาไทย เพื่อส่งเสริม ความคิด สร้างสรรค์ ที่พัฒนาขึ้น และเอกสาร ประกอบ รูปแบบการ	1.ผู้วิจัยนำ รูปแบบการสอน ที่สร้างขึ้นและ เอกสารประกอบ รูปแบบการสอน มาปรับปรุงตาม ผลและ ข้อเสนอแนะที่ได้ จากการทดลอง 2. ผู้วิจัยนำ	ได้ รูปแบบ การสอน ภาษาไทย ยเพื่อ ส่งเสริม ความคิด สร้างสรรค์ สำหรับ

ขั้นตอน	วัตถุประสงค์ การวิจัย	คำถามการ วิจัย	เครื่องมือ	วิธีการศึกษา	ผลที่ได้รับ
นักเรียน ระดับ มัธยมศึกษา ตอนปลาย	นักเรียน ระดับ มัธยมศึกษา ตอนปลาย	หรือไม่	สอน	รูปแบบการสอน ที่ปรับปรุงตาม ผลและ ข้อเสนอแนะไป ขยายผลการใช้ให้ ครูผู้สอนรายวิชา เพิ่มเติมใน โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา 27 6 แห่ง แห่งละ 1 คน ทำการสอน และขึ้นชั้นผลของ รูปแบบการสอน ภาษาไทยเพื่อ ส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์ฯ	นักเรียน ระดับ มัธยมศึก ษาตอน ปลาย ฉบับ สมบูรณ์

การดำเนินงานตามขั้นตอนการพัฒนาแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิด
สร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้ง 3 ระยะ มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตอนที่ 1 การศึกษาบริบท สภาพปัญหาและความต้องการด้านการจัดการเรียนรู้
เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

คำถามการวิจัย

ปัญหาและความต้องการพัฒนาแบบการสอนภาษาไทยส่งเสริมความคิด

สร้างสรรค์ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำนวน 100 คน ที่ได้มาด้วยการสุ่มแบบกลุ่ม (Clustom Random Sampling) จากโรงเรียนโคกกลมพิทยาคม โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล โรงเรียนดู่น้อยประชาสรรค์ และโรงเรียนหนองมีนถ่านวิทยา โรงเรียนละ 25 คน
2. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำนวน 80 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายจาก 60 โรงเรียน
3. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ร้อยเอ็ด จำนวน 52 คน ได้ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) โดยใช้ตารางเลขสุ่ม (Random Numbers Table) จาก 60 โรงเรียน
4. ศึกษานิเทศก์ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ร้อยเอ็ด จำนวน 5 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

มีรายละเอียดการดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2 ข้อ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ จากเอกสาร ทั้งในประเทศ ต่างประเทศ และจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Internet) โดยศึกษาวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
2. ข้อมูลพื้นฐานจากผู้ที่เกี่ยวข้อง มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและสำรวจความต้องการที่จำเป็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทย เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจึงรายละเอียดที่กล่าวข้างต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย มีดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการ
จำเป็นต่อการพัฒนารูปแบบการสอน สำหรับผู้บริหาร คีษานิเทศก์ และครูที่สอนภาษาไทย

2. แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการ
จำเป็นต่อการพัฒนารูปแบบการสอน สำหรับนักเรียน

3. แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นต่อการ
พัฒนารูปแบบการสอนสำหรับผู้บริหาร คีษานิเทศก์ และครูที่สอนภาษาไทย

การสร้างเครื่องมือ ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือการวิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการ
จำเป็นต่อการพัฒนารูปแบบการสอน สำหรับผู้บริหาร คีษานิเทศก์ และครูที่สอนภาษาไทย

1.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสอน
ภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และ
การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ศึกษาเพื่อกำหนดเป็น โครงสร้างและขอบเขต
เนื้อหาของแบบสอบถามความคิดเห็น จากนั้นนำนิยามตัวแปรมาสร้างเป็นแบบสอบถามความ
คิดเห็น มี 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความ
ถูกต้องและความเหมาะสมของภาษา อาจารย์ที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ภาษาที่
ยังไม่ชัดเจนและไม่กระชับในข้อคำถามผู้วิจัยจึงนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำ

1.3 นำแบบสอบถามความคิดเห็นให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ได้แก่

1.3.1 รองศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ Ph.D.
(Elementary Education) ผู้เชี่ยวชาญ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1.3.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์ กศ.ค. (การบริหารและ
พัฒนา) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1.3.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ต. ดร.อรัญ ชูกระเดื่อง กศ.ค.
(วิจัยและประเมินผลการศึกษา) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1.3.4 อาจารย์ ดร.ภูมิ ตูทองเลิง ศษ.ค. (หลักสูตรและการสอน)
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1.3.5 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรกานต์ จังหาร ค.ค. (วิจัยและพัฒนา
หลักสูตร) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พิจารณาความเหมาะสมของข้อความ และตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อแล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยที่ยอมรับได้ต้องมีค่ามากกว่า 0.50 -1.00 (สมนึก ภัททิยธนี. 2551 : 220) ปรากฏว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.88 (ภาคผนวก ง หน้า 270)

1.4 นำแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับสมบูรณ์ ไปใช้จริง

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และครูที่สอนภาษาไทยที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น

ตอนที่ 2 แบ่งออกเป็น 2 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 เป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ โดยนำคำตอบของแต่ละคนมาให้ค่าน้ำหนักเป็นคะแนนดังต่อไปนี้ (ลิวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 184)

ปฏิบัติมากที่สุด	ระดับคะแนน	5	คะแนน
ปฏิบัติมาก	ระดับคะแนน	4	คะแนน
มีปฏิบัติปานกลาง	ระดับคะแนน	3	คะแนน
ปฏิบัติน้อย	ระดับคะแนน	2	คะแนน
ปฏิบัติน้อยที่สุด	ระดับคะแนน	1	คะแนน

คำนวณค่าเฉลี่ยคะแนนจากแบบสอบถามความคิดเห็นแล้วนำมาแปลความหมายโดยเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด

ช่วงที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อทราบข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการพัฒนารูปแบบการสอน สำหรับนักเรียน (ภาคผนวก ค : 241-244)

2. แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนารูปแบบการสอน สำหรับนักเรียน

2.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ศึกษาเพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างและขอบเขตเนื้อหาของแบบสอบถามความคิดเห็น จากนั้นนำนิยามตัวแปรมาสร้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นมี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของภาษา อาจารย์ที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะคำถามในบางข้อเป็นคำถามที่ใช้คำไม่เหมาะสมและไม่ชัดเจน จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.3 นำแบบสอบถามความคิดเห็นให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกับข้อที่ 1.3 พิจารณาความเหมาะสมของข้อความ และตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อแล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยที่ยอมรับได้ต้องมีค่ามากกว่า 0.50 ขึ้นไป ปรากฏว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.93 (ภาคผนวก ง : 271)

2.4 นำแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับสมบูรณ์ ไปใช้จริงแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบ่งออกเป็น 2 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 เป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ โดยนำคำตอบของแต่ละคนมาให้ค่าน้ำหนักเป็นคะแนนดังต่อไปนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 184)

ปฏิบัติมากที่สุด	ระดับคะแนน	5	คะแนน
ปฏิบัติมาก	ระดับคะแนน	4	คะแนน
มีปฏิบัติปานกลาง	ระดับคะแนน	3	คะแนน
ปฏิบัติน้อย	ระดับคะแนน	2	คะแนน
ปฏิบัติน้อยที่สุด	ระดับคะแนน	1	คะแนน

กำหนดค่าเฉลี่ยคะแนนจากแบบสอบถามความคิดเห็นแล้วนำมาแปลความหมาย โดยเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด

ช่วงที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อทราบข้อเสนอแนะอื่นๆในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (ภาคผนวก ก : 245-248)

3. แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทย

3.1 ผู้วิจัยวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่พัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อนำมาเป็นกรอบแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

3.2 กำหนดข้อคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยต้องการสัมภาษณ์เรื่องปัญหาการสอนภาษาไทย และความสำคัญของพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.3 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง เพื่อจะดำเนินการสัมภาษณ์โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก

3.4 เขียนข้อคำถาม ตามกรอบของการเขียนคำถามให้ชัดเจนเพื่อให้ตรงประเด็นสิ่งที่ต้องการและ จัดทำต้นฉบับของแบบสัมภาษณ์

3.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของภาษาที่ใช้รวมถึงความครอบคลุมของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อเสนอแนะมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

3.6 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของภาษาที่ใช้รวมถึงความครอบคลุมของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์ที่มีคุณภาพ

3.7 ได้แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์สำหรับการสัมภาษณ์ จัดพิมพ์แบบ
สัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ (ภาคผนวก ก : 249 - 251)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ประสานกับหน่วยงานต้นสังกัด คือสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาเขต 27 เพื่อ
จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย แล้วดำเนินการเก็บข้อมูลสภาพ
ปัจจุบันและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิด
สร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้ สัมภาษณ์ ครูผู้สอนรายวิชาเพิ่มเติม ใน กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 27 โดยวิธีการ
ที่ได้มาในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการ
จับสลาก โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย โรงเรียนธวัชบุรีวิทยาคม โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล
โรงเรียนโคกสามพิทยาคม โรงเรียนพลาญชัยพิทยาคม โรงเรียนละ 3 คนรวมจำนวน 15 คน
สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหา ความต้องการในการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อ
ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนน
จากแบบสอบถาม ผู้บริหารศึกษานิเทศก์ ครู และนักเรียน
2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ นำเสนอผลการสัมภาษณ์ในลักษณะของ
การเขียนพรรณนา

ตอนที่ 2 การยกกร่างรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การยกกร่างรูปแบบการสอนเป็นการนำข้อมูลพื้นฐานมาจัดทำร่างรูปแบบการสอน
ภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
โดยมีรายละเอียดประกอบด้วย การสร้างโครงร่างรูปแบบการสอน การกำหนดโครงร่างรูปแบบ
การสอน การตรวจสอบคุณภาพโครงร่างรูปแบบการสอน การสร้างเอกสารประกอบรูปแบบ

การสอน และการทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงร่างรูปแบบการสอนให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คำถามวิจัย

1. โครงร่างรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีองค์ประกอบอะไรบ้าง
2. องค์ประกอบของโครงร่างรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมหรือไม่

วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดโครงร่างรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพื่อประเมินความเหมาะสม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยรายวิชาสาระเพิ่มเติม โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 27 จำนวน 5 โรงเรียน 1 คน ศึกษาเนตสภที่กำกับดูแลเรื่องการสอนภาษาไทย จำนวน 5 คน

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยการพัฒนาโครงร่างรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในขั้นตอนการร่างรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยดำเนินการ โดยแบ่งเป็น 4 ข้อ มีรายละเอียดดังนี้

1. การสร้างโครงร่างรูปแบบการสอน

จากข้อมูลพื้นฐานและผลการวิเคราะห์เอกสารหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์จากระยะที่ 1 ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามลำดับดังนี้

1.1 ศึกษาเชิงวิเคราะห์เนื้อหาสาระในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นตอนพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อศึกษารายละเอียดเนื้อหาวิชาที่สามารถนำรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ไปใช้ได้ คือ รายวิชาสาระเพิ่มเติม วิชาการเขียน ที่จัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.2 กำหนดโครงร่างรูปแบบการสอนซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 1.2.1 หลักการและเหตุผล
- 1.2.2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบการสอน
- 1.2.3 สารการเรียนรู้
- 1.2.4 ขั้นตอนการสอน
- 1.2.5 บทบาทครูและบทบาทนักเรียน
- 1.2.6 การวัดผลและประเมินผล

1.2.1 หลักการและเหตุผล เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัญหาและความสำคัญของรูปแบบการสอน การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ความจำเป็นในการพัฒนาการเขียนสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มากำหนดรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.3 จุดมุ่งหมายของรูปแบบการสอน กำหนดให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความสำคัญของหลักสูตร คือ นำรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียน โดยใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นและเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ซึ่งมุ่งพัฒนาให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ดังนี้

1) ความคิดคล่องแคล่ว หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการค้นหาคำตอบได้อย่างรวดเร็วมีจำนวนคำตอบในปริมาณที่มากภายในเวลาที่กำหนด ประเมินจากคำตอบที่เป็นไปได้ตามเงื่อนไขของคำถาม

2) ความคิดยืดหยุ่น หมายถึงความสามารถของนักเรียนในการคิดสนองตอบต่อปัญหาเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่กำหนดให้ได้หลายกลุ่ม หลายชนิด หลายประเภท ไม่จำกัดแง่มุมใดแง่มุมหนึ่งโดยเฉพาะ โดยประเมินจากคำตอบที่เป็นไปได้และเป็นคำตอบที่ไม่อยู่ในทิศทางเดียวกัน หรือเป็นคำตอบที่ไม่อยู่ในประเภทเดียวกัน

3) ความคิดริเริ่ม หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการคิดตอบสนองต่อปัญหา คิดหาคำตอบจากเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำกัน โดยประเมินจากสัดส่วนหรือเปอร์เซ็นต์ความถี่ของคำตอบ และตรวจสอบว่าแต่ละคำตอบ ๆ ซ้ำกัน คิดเป็นที่เปอร์เซ็นต์

4) ความคิดละเอียดลออ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการคิดเกี่ยวกับรายละเอียดหรือข้อมูลปลีกย่อยและความซับซ้อนให้เห็นได้อย่างชัดเจนและมีความ

ละเอียด โดยประเมินจากคำตอบของนักเรียนที่สามารถบอกรายละเอียดของสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้มากและสมบูรณ์

1.4 สารการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนตามรูปแบบ การสอนที่พัฒนาขึ้น เป็นการสอนเนื้อหาสาระตามหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รายวิชาสาระเพิ่มเติม วิชาการเขียน ซึ่งมีเนื้อหาประกอบด้วย

คำอธิบายรายวิชา ศึกษาและฝึกการเขียนแสดงทรรศนะในรูปแบบต่าง ๆ เขียนเรียงความ เขียนรายงานทางวิชาการ เขียนเรื่องสั้น เขียนคำประพันธ์ เพื่อให้มีทักษะในการเขียน สามารถแสดงทรรศนะ แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีมารยาทในการเขียน

หน่วยที่ 1 การเขียนเรียงความ (8 ชั่วโมง / 4 สัปดาห์ / 4 แผนการเรียนรู้)

ความหมาย และความสำคัญของเรียงความ

องค์ประกอบของเรียงความ

ลักษณะของเรียงความที่ดี

การเขียนเรียงความ

หน่วยที่ 2 การเขียนรายงานเชิงวิชาการ (8 ชั่วโมง / 4 สัปดาห์ / 4 แผนการเรียนรู้)

ความหมาย และความสำคัญของรายงานเชิงวิชาการ

องค์ประกอบของรายงานเชิงวิชาการ

ลักษณะของรายงานเชิงวิชาการที่ดี

การเขียนรายงานเชิงวิชาการ

หน่วยที่ 3 การเขียนเรื่องสั้น (12 ชั่วโมง / 6 สัปดาห์ / 6 แผนการเรียนรู้)

ลักษณะของเรื่องสั้น ความสำคัญของเรื่องสั้น

องค์ประกอบของเรื่องสั้น

ลักษณะของเรื่องสั้นที่ดี

การเขียนเรื่องสั้น

หน่วยที่ 4 การเขียนบทร้อยกรอง (10 ชั่วโมง / 5 สัปดาห์ / 5 แผนการเรียนรู้)

เรียนรู้)

ความหมายของบทร้อยกรองและลักษณะของบทร้อยกรอง
 รูปแบบของบทร้อยกรอง
 การเขียนบทร้อยกรองจากสถานการณ์ที่กำหนดให้
 การเขียนบทร้อยกรองจากจินตนาการ

1.5 ขั้นตอนการสอน ขั้นตอนการสอนตามรูปแบบการสอนที่สังเคราะห์ขึ้น
 คือ CREATE MODEL ซึ่งเป็นกระบวนทัศน์แนวคิดและทฤษฎีคิดสร้างสรรค์และ
 กระบวนการสอนคิดสร้างสรรค์ของ ทอเรนซ์ จอยส์และวิล แฟรงค์ วิลเลียม และ แนวคิด
 ทฤษฎีการเรียนรู้การสอนตามหลักการคอนสตรัคชันนิสซึม(Constructionism) การเรียนรู้แบบ
 ร่วมมือ (Cooperative and Collaborative Learning) และ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา
 (Intellectual Development) เพื่อนำไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และสรุปเป็น
 ขั้นตอนในรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับ
 มัธยมศึกษาตอนปลายดังนี้

ตารางที่ 4 รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับ
 มัธยมศึกษาตอนปลาย

ทฤษฎี	กิจกรรม	ขั้นตอน
จอยส์ และ วิล (Yoyce & Weil. 1996 : 80-88) ขั้นให้ผู้เรียนเผชิญปัญหา หรือสถานการณ์ที่ชวนให้ งุนงงสงสัย ทอเรนซ์ (Torrance. 1962) ขั้นการจินตนาการ สภาพการณ์อนาคตที่ยังไม่ เกิดขึ้น หรือกระตุ้นให้ ผู้เรียนใช้การคิดคล่องแคล่ว การคิดยืดหยุ่น การคิดริเริ่ม และจินตนาการ ในการ	กิจกรรมที่เกิดขึ้นในขั้นตอนนี้คือ ผู้สอน ใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการกระตุ้นให้ผู้เรียน เข้าสู่เรื่องที่จะเรียนรู้เช่น เกม เพลง นิทาน ลีลา ท่าทางต่าง ๆ ให้ผู้เรียน ได้รับรู้ เรื่องราว แล้วเกิดความคิดจินตนาการ จากนั้นครูผู้สอนแจ้งจุดประสงค์การ เรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบเพื่อเป็นการสร้าง แรงจูงใจในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรับรู้เพื่อ ตระหนักในความสำคัญของสิ่งที่จะ เรียนรู้ มองเห็นคุณค่าของสิ่งที่จะต้อง เรียนรู้ ทราบจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ เพื่อให้มีทิศทางที่จะรับรู้และแสดง	1.C : Congnition ขั้นทำให้ตระหนัก รับรู้(รับรู้ใน คุณค่า)

ทฤษฎี	กิจกรรม	ขั้นตอน
<p>ทำนายสภาพอนาคตจาก ข้อมูลและ ข้อเท็จจริง แฟรงก์ วิลเลียม ชั้นการ พิจารณาความขัดแย้งการ บอกสิ่งที่คลาดเคลื่อนจาก ความจริงและการใช้คำถาม ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนตอบ</p>	<p>พฤติกรรมรวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนมีการ ทบทวนความรู้เดิมของเพื่อให้ผู้เรียนเกิด ความพร้อมที่จะเชื่อมโยงประสบการณ์ เดิมกับเรื่องใหม่ กิจกรรมใหม่ที่จะเรียน เข้าด้วยกัน</p>	
<p>จอยและเวลต์ (Yoyce & Weil. 1996 : 80-88) ชั้นให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันวางแผนในการ แสวงหาความรู้ ชั้นให้ผู้เรียนดำเนินการ แสวงหาความรู้ ชั้นให้ผู้เรียนกำหนดประเด็น ปัญหาที่ต้องการสืบเสาะหา คำตอบต่อไป แฟรงก์ วิลเลียม (ฮารี พันธัมณี. 2537 : 131-145) เป็นชั้นการร่วมกันพิจารณา ความขัดแย้ง การ เปรียบเทียบ อุปมาอุปมัย การสะท้อนผลจากการอ่าน และการฟังอย่างสร้างสรรค์</p>	<p>ในขั้นนี้เป็นการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนเพื่อดึงศักยภาพของผู้เรียนให้ ค้นหาคำตอบผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมโดย ผู้สอนทำหน้าที่เหมือนผู้อำนวยความสะดวกทุกขั้นตอน มีการนำเสนอเนื้อหา หรือเรื่องที่จะเรียน ในการเสนอบทเรียน นั้น ครูอาจนำเสนอเป็นสถานการณ์ เรื่องราว ปัญหา หรือเนื้อหาที่ต้องเรียน เพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่การร่วมกันใช้ ความคิด ในการแก้ไขปัญหามาจาก สถานการณ์ที่กำหนดให้ เพื่อให้นักเรียน ได้ร่วมกันแสดงความคิด ซึ่งเป็นการ สะท้อนความคิด หลังจากที่ได้เรียนรู้ เนื้อหาสาระหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ และฝึกการคิดสร้างสรรค์ควบคู่ไปด้วย รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนศึกษาและทำ ความเข้าใจกับบทเรียนสะท้อนความคิดที่ เป็นความคิดเห็นของนักเรียนด้วยการ ร่วมกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ใน สถานการณ์</p> <p>กิจกรรมในขั้นตอนนี้จะให้นักเรียน</p>	<p>ขั้นที่ 2 R : Reflection การสะท้อน ความคิด เพื่อ ตอบสนองสิ่งเร้า</p>

ทฤษฎี	กิจกรรม	ขั้นตอน
	<p>ได้มีส่วนร่วมในการเรียน การสอน มีส่วนร่วมในการคิดและแสดงออก เพื่อให้ นักเรียนคุ้นชินกับการแสดงออกทั้งใน กลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ทั้งยังเป็นการ ส่งเสริมให้นักเรียนค้นพบคำตอบด้วย ตนเองอีกด้วย</p>	
<p>ทอเรนซ์ (Torrance, 1962) ขั้นการสรุปปัญหา และ จัดลำดับความสำคัญของ ปัญหาขั้นการระดมสมองหา วิธีแก้ปัญหามา ขั้นการเลือก วิธีการแก้ปัญหาคำตอบที่ดีที่สุด แฟรงค์ วิลเลียม (อาร์ พินท์มณี, 2537 : 131-145) ขั้นการส่งเสริมการคิดเชิง หยั่งรู้ การคิดและการค้นหา คำตอบจากคำถามที่กำกวม เพื่อนำไปสู่การสร้างสิ่งใหม่ จากโครงสร้างเดิม</p>	<p>ในขั้นตอนนี้ เป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่ง ให้ผู้เรียนได้มีโอกาส คิด ค้นคว้า หลังจากเมื่อผู้เรียนได้ผ่านกระบวนการ เรียนรู้ โดยการร่วมกันสะท้อนความคิด กันเพื่อหาคำตอบได้แล้ว การสะท้อน ความคิดในขั้นตอนนี้ผ่านมา จะทำให้เกิดจินตนาการในการสร้างสรรค์ผลงาน ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างหลากหลาย การ ให้ความสำคัญกับการคิดของนักเรียน เป็นสิ่งสำคัญที่ครูต้องคำนึงถึง ดังนั้นในขั้นตอนนี้จึงเป็นการเปิด โอกาสให้นักเรียนได้ร่วมกันทำงาน ร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานที่ได้จากการ สะท้อนความคิดของแต่ละคน ซึ่งมีทั้ง ลักษณะที่เป็นงานกลุ่มและงานรายบุคคล โดยครูคอยให้คำแนะนำในการ สร้างสรรค์ผลงานจากการคิดของ นักเรียน</p>	<p>ขั้นที่ 3 E การ คิดอย่าง ละเอียดลอบ นำไปสู่การ สร้างสรรค์ผลงาน จากความคิด (Elaborate To Create)</p>
<p>ทฤษฎีกระบวนการคิด สร้างสรรค์และรูปแบบการ สอนคิดสร้างสรรค์ของ ทอเรนซ์ (Torrance, 1962 :</p>	<p>กิจกรรมในขั้นตอนนี้ คือ การตรวจสอบ เพื่อประเมินผลอย่างหลากหลายวิธีการ เพื่อทราบว่าผู้เรียนมีความรู้จากเรื่องที่ เรียนหรือไม่ มีความคิดสร้างสรรค์</p>	<p>ขั้นที่ 4 A การ ประเมินผลงาน (Assesment)</p>

ทฤษฎี	กิจกรรม	ขั้นตอน
<p>225)</p> <p>ขั้นการตามปัญหา และสรุป ปัญหาจัดลำดับความสำคัญ ของปัญหา</p> <p>ขั้นที่การประเมินเพื่อเลือก วิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด</p> <p>ขั้นการนำเสนอวิธีการ แก้ปัญหาที่เหมาะสมกับ อนาคต</p>	<p>หรือไม่ อย่างไร จึงเป็นการจัดกิจกรรม โดยผู้สอนตั้งคำถามเพื่อหาข้อสรุป เกี่ยวกับบทเรียนหรือสถานการณ์ที่ กำหนดให้ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสรุป บทเรียนตามสถานการณ์ที่กำหนดให้โดย นำความรู้จากขั้นระดมความคิดและขั้น นำเสนอผลงานมาสรุปบทเรียนเป็นองค์ ความรู้ใหม่ผู้สอนอธิบายเพิ่มเติมในกรณี ที่ผู้เรียนสรุปบทเรียนในบางประเด็นที่ไม่ สมบูรณ์เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นอกจากนั้นยังสามารถดำเนินการวัดและ ประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้ เครื่องมือที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนรู้จัก ประเมินผลงานตนเองและผู้อื่นมีการ ยอมรับการแก้ไข บนพื้นฐานของความ ถูกต้อง</p>	
<p>กระบวนการคิดสร้างสรรค์ และรูปแบบการสอนคิด สร้างสรรค์ของทอเรนซ์ ทอเรนซ์ (Torrance. 1962)</p> <p>ขั้นการนำเสนอวิธีการ แก้ปัญหาอนาคต จอยส์ และ วิล (Joyce & Weil. 1996 : 80-88)</p> <p>ขั้นให้ผู้เรียนดำเนินการ แสวงหาความรู้ ขั้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลข้อมูล นำเสนอและ</p>	<p>กิจกรรมในขั้นตอนนี้ คือ ให้ผู้เรียนได้ แสดงออกโดยการร่วมกันคิดหาวิธีการ นำเสนอผลงานร่วมกันวิจารณ์ซึ่งงานมี การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานที่ เพื่อน ๆ มานำเสนอในแง่มุมต่าง ๆ ฝึก ให้รู้จักการยอมรับ การมีเหตุผล การ นำเอาความรู้ที่ได้ จากการสร้างสรรค์ ผลงานของแต่ละคนแต่ละกลุ่มไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ครูช่วย แนะนำและให้กำลังใจผู้เรียน เพื่อให้เกิด ความภาคภูมิใจในผลงานของตนและสิ่ง ที่เรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนนำเสนอผลงาน</p>	<p>5.T : Thinking ขั้นการคิด เชื่อมโยงเพื่อแสดง ผลงาน</p>

ทฤษฎี	กิจกรรม	ขั้นตอน
<p>อภิปรายผล ขั้นที่ให้ผู้เรียนกำหนด ประเด็นปัญหาที่ต้องการสืบ เสาะหาคำตอบต่อไป</p>	<p>หรือชิ้นงานที่ได้จากการคิดสร้างสรรค์ทั้ง ที่เป็นผลงานของตนต่อกลุ่มย่อย และ ผลงานของกลุ่มย่อยต่อกลุ่มใหญ่เพื่อให้ ผู้เรียนได้รับการร่วมพิจารณา ความคิด สร้างสรรค์ของตนเองและของกลุ่มย่อย กับกลุ่มอื่นว่ามีส่วนเหมือนหรือแตกต่าง</p>	
	<p>กันอย่างไรทำไมจึงเหมือนกันทำไมจึง แตกต่างกัน ในขั้นนี้ผู้สอนและผู้เรียน อภิปรายร่วมกันเพื่อหาข้อสรุปและเปิด โอกาสให้ผู้เรียนแต่ละคนได้แสดงความ คิดเห็นร่วมกันและแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนเพราะ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและ นักเรียนกับนักเรียนจะทำให้ผู้เรียน ขยายขอบเขตความคิดให้กว้างและ ซับซ้อนยิ่งขึ้น</p>	
<p>กระบวนการคิดสร้างสรรค์ และรูปแบบการสอนคิด สร้างสรรค์ของทอแรนซ์ (Torrance, 1962 : 225) ขั้น การนำเสนอวิธีการเพื่อ นำไปสู่การแก้ปัญหาอนาคต</p>	<p>ในขั้นตอนนี้เป็นการจัดกิจกรรมให้ นักเรียนนำเสนอผลงานของตน ผลงาน ของกลุ่ม ทั้งในรูปแบบของการจัด นำเสนอที่ป้ายนิเทศและการนำเสนอโดย การจัดนิทรรศการ โดยมุ่งให้นักเรียน ร่วมกันคิดร่วมกันทำ ร่วมกันออกแบบ</p>	<p>6.E : Exhibition การจัดนิทรรศการ แสดงผลงาน</p>
<p>จอยส์ และ วิล (Joyce & weil, 1996 : 106-128) ขั้นให้ผู้เรียนแสดงผลงาน ของตนเองและแสดงจุดยืน ของตนเอง</p>	<p>วิธีการตลอดจนแนวทางในการนำเสนอ ผลงานในภาพรวม เพื่อเป็นการเสริมแรง นักเรียนอีกทางหนึ่ง</p>	

รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ที่ผู้วิจัยตั้งเคราะห์ขึ้น เป็นรูปแบบการสอนแบบ CREATE MODEL มีขั้นตอนการสอนดังนี้

1. การเตรียมการสอนประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนการสอน 1 ขั้น คือ

C = Cognition : ขั้นที่ 1 การทำให้ตระหนักรับรู้ (รับรู้ในคุณค่า)

2. การดำเนินการสอน ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนการสอน 2 ขั้น คือ

R = Reflection : ขั้นที่ 2 การสะท้อนความคิดเพื่อตอบสนองสิ่งเร้า (สะท้อนว่ารู้

อะไร)

E = Elaborate To Create : ขั้นที่ 3 ร่วมกันคิดอย่างละเอียดลออเพื่อสร้างสรรค์ ผลงาน (คิดใฝ่ใจ อย่างละเอียดลออเพื่อสร้างสรรค์)

3. การวัดผลประเมินผล และเชื่อมโยงประยุกต์ใช้ ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียน การสอน 3 ขั้น คือ

A = Assesment : ขั้นที่ 4 การประเมินผลงาน (ร่วมมือกันประเมินผล)

T = Thinking : ขั้นที่ 5 การคิดเชื่อมโยงเพื่อแสดงผลงาน (คิดแบบยลเพื่อสร้าง

คุณค่า)

E = Exhibition : ขั้นที่ 6 การจัดนิทรรศการแสดงผลงาน (นำสู่การทัศนศึกษาและ

เผยแพร่)

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ดำเนินการดังนี้

1. การเตรียมการสอน

ขั้นที่ 1 C = Cognition การทำให้ตระหนักรับรู้ (รับรู้ในคุณค่า) เป็นขั้นตอนที่ สำคัญที่ผู้สอนใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเข้าสู่การรับรู้เรื่องที่จะเรียนรู้เช่น เกม เพลง นิทาน ลีลา ท่าทางต่าง ๆ ให้ผู้เรียนเกิดความคิดจินตนาการ จากนั้นครูผู้สอนแจ้ง จุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบเพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ตระหนักในความสำคัญของสิ่งที่จะเรียนรู้ มองเห็นคุณค่าของสิ่งที่จะต้องเรียนรู้และมีทิศทางที่ จะรับรู้และแสดงพฤติกรรมรวมทั้งการทบทวนความรู้เดิมของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนพร้อมที่จะ เชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับเรื่องที่จะเรียนเข้าด้วยกัน

2. การดำเนินการสอน

ขั้นที่ 2 R = Reflection การสะท้อนความคิดเพื่อตอบสนองสิ่งเร้า (สะท้อนว่ารู้

อะไร)เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สะท้อนความคิดของตน โดยดึงศักยภาพของผู้เรียนให้ค้นหาคำตอบผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการคิดและสะท้อนความคิด ผู้สอนทำหน้าที่เหมือนผู้อำนวยการอำนวยความสะดวกทุกขั้นตอน ซึ่งการเสนอบทเรียนอาจเป็นสถานการณ์ เรื่องราว ปัญหา หรือเนื้อหาที่ต้องเรียน เพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่การร่วมกันใช้ความคิดในการแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ร่วมกันคิด โดยระดมความคิดแล้วร่วมกันสะท้อนความคิดของตนและกลุ่มของตน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่กระทำเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระตามหลักสูตรและฝึกการคิดสร้างสรรค์ควบคู่ไปด้วยรวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนศึกษาและทำความเข้าใจกับบทเรียน

ขั้นที่ 3 E =Elaborate To Create ร่วมกันคิดอย่างละเอียดลออเพื่อสร้างสรรค์ผลงาน (คิดใส่ใจอย่างละเอียดลออเพื่อสร้างสรรค์) เมื่อผู้เรียนได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้ ได้ระดมพลังความคิดกันเพื่อหาคำตอบได้แล้ว จะทำให้เกิดจินตนาการในการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบต่าง ๆ ในขั้นตอนนี้จึงเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมกันทำงาน โดยนำเอาผลจากการร่วมกันคิด และสะท้อนความคิด มาร่วมกันพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วน แล้วร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานที่ได้จากการสะท้อนความคิด และสรุปผลจากการคิดออกมาเป็นผลงาน ซึ่งมีทั้งลักษณะที่เป็นงานกลุ่มและงานรายบุคคล ครูคอยให้คำแนะนำในการสร้างสรรค์ผลงานจากการคิดของนักเรียนเพื่อให้ได้ผลงานที่เกิดจากกระบวนการคิดของนักเรียนอย่างแท้จริง

3. การวัดผลประเมินผล และเชื่อมโยงประยุกต์ใช้

ขั้นที่ 4 A การวัดและประเมินผล (Assesment) เป็นขั้นตอนประเมินผลจากการร่วมกันทำงานของนักเรียน(ร่วมมือกันประเมินผล) โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการร่วมกันคิด ร่วมกันสร้างสรรค์งาน ครูและนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันตรวจสอบและประเมินผลด้วยรูปแบบการประเมินที่หลากหลาย ทั้งที่เป็นการตั้งคำถามเพื่อถามตอบสั้น ๆ การใช้แบบประเมินการนำเสนอผลงาน การใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานในกลุ่ม ฯลฯ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมอภิปรายซักถามและแสดงความคิดเห็นเพื่อหาข้อสรุปแนะนำหรือสร้างความเข้าใจให้ผู้เรียนยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นซึ่งอาจมีประเด็นมุมมองที่แตกต่างจากของตนเองและกลุ่มย่อย

ขั้นที่ 5 T การคิดเชื่อมโยงเพื่อนำเสนอ และเผยแพร่ผลงาน (Thinking and Transfer) เป็นขั้นตอนนักเรียนร่วมกันหาวิธีการในการปรับปรุงผลงานให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น หลังจากที่ได้รับผลการประเมินและทราบแนวทางในการปรับปรุงผลงานแล้ว รวมทั้งร่วมกันคิดหาวิธีการนำเสนอผลงานเพื่อเป็นการเผยแพร่ต่อไป(คิดแบบยืดหยุ่นเพื่อสร้างคุณค่า)

ขั้นที่ 6 E =Exhibition ขั้นการจัดนิทรรศการแสดงผลงาน (นำสู่การทัศนศึกษาและ
 เฝ้ารอ)เป็นการนำผลงานที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนและผ่านการทดสอบ การ
 วัดผลและประเมินผลแล้ว ไปเผยแพร่ต่อ ในหลากหลายรูปแบบ ทั้งในรูปแบบของการจัดป้าย
 นิเทศ จัดนิทรรศการ หรือจัดทำเป็นหนังสือเล่มเล็กแล้วนำมาารวมกันจัดแสดงผลงาน การจัด
 แสดงผลงานสามารถทำได้ทั้งในระดับห้องเรียน ในระดับโรงเรียนละในระดับเขต ระดับ
 จังหวัด

1.2.5 บทบาทครูและบทบาทนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอน
 เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถแสดง
 ความสัมพันธ์ของขั้นตอนการสอนบทบาทผู้สอนและบทบาทผู้เรียนดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงความสัมพันธ์ของขั้นตอนการสอนบทบาทครูและบทบาทนักเรียนในการ
 จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

ขั้นตอนการสอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
ขั้นตอนที่ 1 การ เตรียมการสอน C การทำให้ตระหนัก รับรู้ (Cognition)	1. แจ้งความสำคัญและความ จำเป็นที่ต้องเรียนเรื่อง/เนื้อหา/ วิธีการนี้ ให้ผู้เรียนทราบและ เห็นความสำคัญ 2. แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้ผู้เรียนทราบ 2. สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมองเห็นคุณค่าของสิ่ง ที่จะต้องเรียนรู้ 3. ทบทวนความรู้เดิมของ ผู้เรียน โดยใช้คำถามกระตุ้น ให้ผู้เรียนเชื่อมโยง ประสบการณ์เดิมกับเรื่องที่จะ เรียนเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดการ เรียนรู้	1. ทำความเข้าใจและพร้อม ที่จะปฏิบัติตามกิจกรรม การเรียนรู้เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ ที่ตั้งไว้ 2. ทบทวนความรู้เดิม เพื่อเชื่อมโยงความรู้เดิมกับ เรื่องที่จะเรียนเข้าด้วยกัน 3.เตรียมความพร้อมสำหรับ การเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยง ความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ให้ เกิดประโยชน์ต่อทักษะการ ใช้ภาษา

ขั้นตอนการสอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
<p>ขั้นตอนที่ 2 การ ดำเนินการสอน R การสะท้อนความคิด เพื่อตอบสนองสิ่งเร้า (Reflection)</p>	<p>1. นำเสนอบทเรียนซึ่งอาจ นำเสนอในรูปของสถานการณ์ เนื้อหาสาระ เรื่องราวบทความ เหตุการณ์ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่กำหนดให้ ต่อชั้นเรียน</p> <p>2. กระตุ้นให้ผู้เรียน ได้ศึกษา วิเคราะห์และทำความเข้าใจ กับบทเรียน / สถานการณ์</p>	<p>1. อ่านและทำความเข้าใจกับ บทเรียน/ สถานการณ์ที่ กำหนดให้และซักถาม ในประเด็นที่สงสัย</p> <p>2. วิเคราะห์และทำความเข้าใจ</p>
<p>ขั้นตอนที่ 2 การ ดำเนินการสอน(ต่อ) E การคิดอย่าง ละเอียดลออเพื่อ สร้างสรรค์ผลงาน (Elaborate To Create)</p>	<p>1. แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆละ ประมาณ 4 – 5 คน โดยในแต่ละ กลุ่มให้มีทั้งคนเก่ง ปาน กลางและอ่อน ปะปนกัน</p> <p>2. ให้ผู้เรียนแต่ละคนได้ นำเสนอผลการคิดของตนต่อ สมาชิกในกลุ่มและ เปรียบเทียบผลการคิดของ ตนเองกับสมาชิกในกลุ่มว่า เหมือนหรือแตกต่างกับของตน อย่างไร</p> <p>3. กระตุ้นให้สมาชิกภายใน กลุ่ม ร่วมอภิปรายว่าทำไมผลการคิด ของแต่ละคนจึงเหมือนกันหรือ แตกต่างกันอะไรเป็นผลสรุปที่ สมเหตุสมผลที่สุดเพราะเหตุใด</p> <p>4. กระตุ้นให้ผู้เรียนทุกคนใน กลุ่มให้แสดงออกและมีส่วน</p>	<p>1. ผู้เรียนแต่ละคนแลกเปลี่ยน ผลการคิดของตนกับสมาชิก ในกลุ่มโดยขณะที่สมาชิกคน หนึ่งกำลังเสนอผลการคิดให้ สมาชิกที่เหลือฟังและ เปรียบเทียบว่าสิ่งที่เสนอนั้น เหมือนหรือแตกต่างกับของ ตนอย่างไร</p> <p>2. ผู้เรียนแต่ละคนในกลุ่มนำ ผล การเปรียบเทียบการคิดของ ตน เสนอต่อกลุ่มอีกครั้ง</p> <p>3. สมาชิกภายในกลุ่มร่วมกัน อภิปรายว่าทำไมผลการคิด ของแต่ละคนจึงเหมือนกัน หรือแตกต่างกัน</p> <p>4. ร่วมอภิปรายในกลุ่มเพื่อหา ข้อสรุปของกลุ่ม</p> <p>5. บันทึกข้อสรุปผลการคิด</p>

ขั้นตอนการสอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
	ร่วมในการอภิปรายร่วมกันเพื่อหาข้อสรุปของกลุ่มย่อย	ของกลุ่มย่อยลงในแบบบันทึกที่แจกให้
ขั้นตอนที่ 3 การวัดผล ประเมินผลและเชื่อมโยง ประยุกต์ใช้ A การวัดและประเมินผล (Assesment)	1. เสนอคำถามเพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับบทเรียน/สถานการณ์ที่นำมาสอนในแต่ละครั้ง 2. กระตุ้นให้ผู้เรียนสรุปบทเรียนตามสถานการณ์และใบงานที่กำหนดให้ 3. ตั้งคำถามหรืออธิบายเพิ่มเติมในกรณี que ผู้เรียนสรุปบทเรียนในบางประเด็นที่ไม่สมบูรณ์	1. ร่วมพิจารณาเพื่อหาข้อสรุปในการเรียนแต่ละครั้งร่วมกัน ตอบคำถาม 2. สรุปบทเรียนตามสถานการณ์และใบงานที่กำหนดให้
ขั้นตอนที่ 3 การวัดผล ประเมินผลและเชื่อมโยง ประยุกต์ใช้(ต่อ) T การคิดเชื่อมโยงเพื่อนำเสนอผลงาน (Thinking)	1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่ม นำเสนอผลการคิดของกลุ่มย่อยต่อกลุ่มใหญ่เพื่อเปรียบเทียบผลการคิดของกลุ่มย่อยต่อกลุ่มอื่น 2. ร่วมอภิปรายกับผู้เรียนเพื่อหาข้อสรุปในแต่ละประเด็น 4. กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ร่วมอภิปรายซักถามและแสดงความคิดเห็นเพื่อหาข้อสรุป 5. แนะนำหรือสร้างความเข้าใจให้ผู้เรียนยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	1. ร่วมกันคิดหาวิธีการและแนวทางในการนำเสนอผลงานของกลุ่ม ทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ 2. เปรียบเทียบผลการคิดของตนเองและของกลุ่มของตนกับกลุ่มอื่น 3. ร่วมอภิปรายซักถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้สอนและกับผู้เรียนด้วยกันเพื่อหาข้อสรุปในการนำเสนอผลงาน

ขั้นตอนการสอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
ขั้นตอนที่ 3 การวัดผล ประเมินผลและเชื่อมโยง ประยุกต์ใช้ (ต่อ) E = Exhibition ขั้นการจัดนิทรรศการ แสดงผลงาน (นำสู่การ ทักทายเพื่อเผยแพร่)	1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำ ผลงานไปเผยแพร่ ในรูปแบบ ต่าง ๆ เช่น การนำไปจัดป้าย นิเทศ หน้าห้องเรียน การจัด นิทรรศการเพื่อแสดงผลงาน 2. เชิญชวนให้ผู้เรียนส่งผลงาน ที่ดีของแต่ละคน แต่ละกลุ่ม เข้าประกวดทั้งที่โรงเรียนจัด ขึ้นและหน่วยงานอื่น ๆ จัดขึ้น เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงาน	1. ร่วมกันจัดป้ายนิเทศแสดง ผลงานของตน และผลงาน ของกลุ่ม 2. ร่วมกันพิจารณา คัดเลือก ผลงานของสมาชิกในกลุ่ม เพื่อนำมาเผยแพร่

1.2.6 การวัดและประเมินผล รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นรูปแบบที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน โดยหลังจากการใช้รูปแบบแล้ว ดำเนินการประเมินผลรูปแบบจากผลการประเมินความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน โดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการประเมินความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน 4 ด้าน ตามแนวคิดของทอแรนซ์ คือ

- 1) ความคิดคล่องแคล่ว หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการค้นหาคำตอบได้อย่างรวดเร็วมีจำนวนคำตอบในปริมาณที่มากภายในเวลาที่กำหนด ประเมินจากคำตอบที่เป็นไปได้ตามเงื่อนไขของคำถาม
- 2) ความคิดยืดหยุ่น หมายถึงความสามารถของนักเรียนในการคิดสนองตอบต่อปัญหาเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่กำหนดให้ได้หลายกลุ่ม หลายชนิด หลายประเภท ไม่จำกัดแง่มุมใดแง่มุมหนึ่ง โดยเฉพาะ โดยประเมินจากคำตอบที่เป็นไปได้และเป็นคำตอบที่ไม่อยู่ในทิศทางเดียวกัน หรือเป็นคำตอบที่ไม่อยู่ในประเภทเดียวกัน
- 3) ความคิดริเริ่ม หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการคิดตอบสนองต่อปัญหา คิดหาคำตอบจากเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำกัน โดยประเมินจากสัดส่วนหรือเปอร์เซ็นต์ความถี่ของคำตอบ และตรวจสอบว่าแต่ละคำตอบ ๆ ซ้ำกัน คิดเป็นกี่เปอร์เซ็นต์

4) ความคิดละเอียดลออ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการคิดเกี่ยวกับรายละเอียดหรือข้อมูลปลีกย่อยและความซับซ้อนให้เห็นได้อย่างชัดเจนและมีความละเอียด โดยประเมินจากคำตอบของนักเรียนที่สามารถบอกรายละเอียดของสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้มากและสมบูรณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล คือแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. การวิพากษ์รูปแบบการสอนด้วยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1.1 รองศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ Ph.D. (Elementary Education) ผู้เชี่ยวชาญ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์ ปร.ค. (หลักสูตรและการสอน) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรกันต์ จังหาร ค.ค. (วิจัยและพัฒนาหลักสูตร) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1.4 อาจารย์ ดร.ภูษิต ภูทองเถิง ศษ.ค. (หลักสูตรและการสอน) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1.5 อาจารย์ ดร. บุญเลี้ยง ทุมทอง ศษ.ค. (หลักสูตรและการสอน) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความเหมาะสม ของโครงร่างรูปแบบการสอน โดยการนำโครงร่างรูปแบบการสอนที่ได้พัฒนาไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

1. การดำเนินงาน ตรวจสอบคุณภาพเพื่อประเมินความเหมาะสม ของโครงร่างรูปแบบการสอนเป็นการประเมินองค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบการสอนว่ามีความเหมาะสมเพียงใด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพโครงร่างของรูปแบบการสอน คือ แบบประเมินโครงร่างรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น แบบประเมินนี้ เป็นแบบประเมินความเหมาะสมของโครงร่างรูปแบบการสอน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย

และเหมาะสมน้อยที่สุด สำหรับให้ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินความถูกต้อง เหมาะสมของ
 โครงร่างรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับ
 มัธยมศึกษาตอนปลาย (ภาคผนวก ค : 255 – 256)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อ
 ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญด้วยการสื่อสารทางโทรศัพท์ก่อน และได้ติดต่อแบบทางการ
 ผ่าน บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อทำหน้าที่สื่อขอความอนุเคราะห์เป็น
 ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและประเมินหลักสูตร ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญ
 5 คน และเชิญผู้เชี่ยวชาญวิพากษ์รูปแบบการสอน วันที่ 30 สิงหาคม 2556 เพื่อประเมินความ
 เหมาะสมของ โครงร่างรูปแบบการสอนและความสอดคล้องของเอกสารประกอบรูปแบบการ
 สอน

แบบประเมินความเหมาะสมของ โครงร่างรูปแบบการสอนและความสอดคล้อง
 ของเอกสารประกอบรูปแบบการสอน ที่สร้างขึ้นและขอคำแนะนำเพิ่มเติมที่ต้องการให้
 ปรับปรุงแก้ไข ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้ให้ข้อมูลกลับคืน แล้วผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์
 โดยนำข้อมูลคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาให้ให้นักเป็นคะแนน ดังนี้ (ทวงรัตน์ ทวีรัตน์.
 2540 : 214)

มีความเห็นว่า	มีความเหมาะสมมากที่สุด	ระดับ 5 คะแนน
มีความเห็นว่า	มีความเหมาะสมมาก	ระดับ 4 คะแนน
มีความเห็นว่า	มีความเหมาะสมปานกลาง	ระดับ 3 คะแนน
มีความเห็นว่า	มีความเหมาะสมน้อย	ระดับ 2 คะแนน
มีความเห็นว่า	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด	ระดับ 1 คะแนน

การแปรความหมายของค่าคะแนนความเหมาะสมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดย
 เทียบเกณฑ์ดังนี้

ช่วงคะแนน 4.50 – 5.00	หมายถึง โครงร่างรูปแบบการสอนมีความเหมาะสมมาก ที่สุด
ช่วงคะแนน 3.50 – 4.49	หมายถึง โครงร่างรูปแบบการสอนมีความเหมาะสมมาก
ช่วงคะแนน 2.50 – 3.49	หมายถึง โครงร่างรูปแบบการสอนมีความเหมาะสมปาน กลาง
ช่วงคะแนน 1.50 – 2.49	หมายถึง โครงร่างรูปแบบการสอนมีความเหมาะสมน้อย

ช่วงคะแนน 1.00 – 1.49 หมายถึง โครงร่างรูปแบบการสอนมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ในการพิจารณาคะแนนความถูกต้องและความเหมาะสม พิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีคะแนนตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ว่าเป็นโครงร่างของรูปแบบการสอนที่มีคุณภาพเหมาะสมในเบื้องต้นไม่ต้องทำการปรับปรุง สำหรับข้อใดที่ได้คะแนนต่ำกว่า 3.50 ให้พิจารณาถึงเหตุผลเป็นรายชื่อ โดยการขอคำแนะนำอย่างไม่เป็นทางการกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงรูปแบบการสอน ผลการพิจารณาความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าความเหมาะสมเป็น ($\bar{X} = 4.34$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D = 0.54$) (ตารางที่ 7 : 134-135)

3. การสร้างเอกสารประกอบรูปแบบการสอน

วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างเอกสารประกอบรูปแบบการสอนคือ คู่มือการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วยเอกสารดังนี้

1. คำชี้แจงในการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. แผนการจัดการเรียนรู้เป็นเอกสารที่กำหนดรายละเอียดที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 40 ชั่วโมง จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย คุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด เนื้อหา ผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร วรรณกรรมและรายงานผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ เทคนิควิธีการ หลักการที่จะส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ

2.2 ศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อจัดแบ่งเนื้อหา กำหนดเวลาในการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและสามารถพัฒนาผู้เรียนด้านความคิดสร้างสรรค์ เนื้อหาใช้รายวิชาการเขียน ซึ่งเป็นวิชาสาระเพิ่มในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ใช้เวลาในการสอนและทดสอบรวม 40 ชั่วโมง

2.3 กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ โดยจัดลำดับความสำคัญของผลการเรียนรู้ ให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา

2.4 จัดทำเกณฑ์การประเมินผลที่มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

2.5 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มี 5 หน่วยการเรียนรู้ แต่หลังจากการวิพากษ์หลักสูตรแล้ว ผู้วิจัยได้แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เหลือ 4 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 40 ชั่วโมง ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย คุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด เนื้อหา ผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

2.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเหมาะสมถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหาสาระ ผลการเรียนรู้ ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้และพิจารณาตามแบบประเมินหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของข้อคำถามและภาษาที่ใช้ ผลจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม 4.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74 (ภาคผนวก ง : 275 - 276)

2.7 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้จริงต่อไป

3. แบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของเอกสารประกอบรูปแบบการสอน มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

3.1 ศึกษารายละเอียดของโครงสร้างรูปแบบการสอน และเอกสารประกอบรูปแบบการสอนที่สร้างขึ้น

3.2 กำหนดประเด็นที่ต้องการให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน

3.3 สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยทำการประเมิน ความเหมาะสมของแต่ละองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอน

การประเมินความเหมาะสมของแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการสอน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
คะแนน 3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

3.4 นำแบบประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบรูปแบบการสอนไปให้
อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทพิจารณาตรวจสอบโครงสร้าง ความเหมาะสมของภาษา และ
ความสมบูรณ์ของแบบประเมิน

3.5 ปรับปรุง แก้ไข จัดทำเป็นแบบประเมินฉบับสมบูรณ์

4. นำร่างเอกสารประกอบรูปแบบการสอน และแบบประเมินความเหมาะสมที่
สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสมของเอกสารประกอบรูปแบบ
การสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยผู้วิจัยดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูลและประสานงานกับ
ผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง ได้ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยปรับปรุง แล้วนำข้อมูลมา
วิเคราะห์ โดยแบบประเมินความเหมาะสม วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (S.D.)

ดำเนินการและใช้เกณฑ์เดียวกับการหาค่าความเหมาะสมของ โครงร่างรูปแบบการ
สอนซึ่งผู้วิจัย ได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญได้เอกสารประกอบรูปแบบการสอน
ภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่จะ
นำไปใช้ในการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการสอนต่อไป

4. การทดลองใช้รูปแบบการสอน (Try Out)

วัตถุประสงค์ เพื่อนำรูปแบบการสอนที่สร้างขึ้นและเอกสารประกอบรูปแบบการ
สอนที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ เพื่อ
ตรวจสอบความเป็นไปได้ในการใช้รูปแบบการสอนในสถานการณ์จริง ตลอดจนศึกษาปัญหา
และอุปสรรคระหว่างการใช้รูปแบบการสอน ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้นำ
รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลายที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปทดลองใช้ (Try Out) ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์ วิธีการดำเนินงาน ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการสอนและเอกสารประกอบการ
สอนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/4 โรงเรียนจตุรพักตร
พิมานรัชดาภิเษก ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในการใช้

รูปแบบการสอนในสถานการณ์จริง โดยผู้วิจัยทำการปฐมนิเทศเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และทดสอบความคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียน ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้ในรูปแบบการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้จนครบทุกหน่วย ทุกแผนจากนั้นจึงให้นักเรียนทำแบบวัดทดสอบความคิดสร้างสรรค์ และแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนตามรูปแบบการสอนที่สร้างขึ้น แล้วเปรียบเทียบผลคะแนนความคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียน หาค่าความพึงพอใจในการเรียนตามรูปแบบการสอนโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ระยะที่ 2 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

เป็นการนำรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนจตุรพักตรพิมานรัชดาภิเษก จำนวน 40 คน เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

คำถามวิจัย

รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพน้อยกว่าหรือไม่เพียงใด

วัตถุประสงค์ของการใช้รูปแบบการสอน

เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนในด้านต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้น
2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้น

โดยได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัยไว้ว่า รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ผู้เรียนให้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ทุกคน

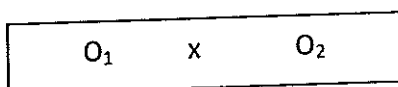
กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาเพิ่มเติม ในภาคเรียนที่ 1/2557 เป็นนักเรียนที่มาจาก 1 โรงเรียน โดย ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลาก กลุ่มตัวอย่าง ได้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนจตุรพักตรพิมานรัชดาภิเษก อำเภอจตุรพักตรพิมาน

จังหวัดร้อยเอ็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 จำนวน 40 คนเป็นกลุ่มตัวอย่าง

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยนำเสนอรูปแบบการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบการสอนต่อผู้อำนวยการ โรงเรียนและคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนจตุรพักตรพิมาน รัชดาภิเษก เพื่อขออนุญาตใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในการจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียน
2. ประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจต่อหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างของรูปแบบการสอน กระบวนการจัดการเรียนการสอน และวิธีการประเมินผลแก่ครูผู้สอน โรงเรียนจตุรพักตรพิมานรัชดาภิเษก
3. จัดเตรียมเอกสารและสื่อประกอบการเรียนการสอน
4. ปฐมนิเทศนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อสร้างความเข้าใจและเพื่อให้ทราบจุดประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน
5. การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตั้งแต่วันที่ 16 พฤษภาคม 2557 ถึงวันที่ 20 กันยายน 2557 โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest-Posttest Design) ดังนี้

เมื่อ	O ₁	หมายถึง	การทดสอบก่อนการทดลองใช้รูปแบบการสอน
	X	หมายถึง	การได้รับการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอน
	O ₂	หมายถึง	การทดสอบหลังการทดลองใช้รูปแบบการสอน

โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการทดลองดังนี้

- 5.1 ทำการทดสอบความความคิดสร้างสรรค์ก่อนเริ่มการเรียนการสอน
- 5.2 ดำเนินการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน โดยผู้วิจัย

เป็นผู้ทำการสอนด้วยตนเอง

5.3 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับการทดสอบก่อนเรียน และทำแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนตามรูปแบบการสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

เครื่องมือที่ใช้ คือ รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการใช้รูปแบบการสอน ได้แก่

1. แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ วัดด้านความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ ผู้วิจัยปรับปรุงจาก ศิริพงษ์ เพียศิริ (2550 : 298) ; สมพร หลิมเจริญ (2552 : 242 – 247) ; อรชร วัฒนกุล (2553 : 169 – 181) ซึ่งใช้แนวคิดของทอร์เรนซ์ (Torrance, 1962 : 182) ชนิดภาษา โดยแบ่งเป็น 6 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดคล่องแคล่ว

ฉบับที่ 2 แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดยืดหยุ่น

ฉบับที่ 3 แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดริเริ่ม

ฉบับที่ 4 แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดริเริ่ม

ฉบับที่ 5 แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดริเริ่ม

ฉบับที่ 6 แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดละเอียดลออ

การสร้างแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาจุดมุ่งหมายของรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิด

สร้างสรรค์ ขั้นตอนการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการสอนและจุดประสงค์การเรียนรู้ของรายวิชา กำหนดประเด็นที่ต้องการประเมิน ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยประยุกต์และดัดแปลงมาจากแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของทอร์เรนซ์ (Torrance, 1962 : 182) ฉบับภาษา ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อเร้า ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นในเชิงความคิดไวต่อปัญหา ความสามารถในการให้นิยามใหม่ ความ และความสามารถในการทำนาย แบบทดสอบที่ปรับสร้างขึ้นและนำมาใช้ ไม่ได้กำหนดคะแนนเต็มแต่จำกัดเวลาในการตอบคำถามในแต่ละข้อ ซึ่งมี 6 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1 การตั้งคำถาม (Asking) ให้นักเรียนตั้งคำถามจากเรื่องหรือหัวข้อที่

กำหนดให้มาให้มากที่สุด เพื่อให้ได้คำตอบที่ตนเองอยากรู้

ข้อ 2 การคาดคะเนเกี่ยวกับสาเหตุ (Guessing causes) ให้นักเรียนอ่านเรื่องแล้ว
คาดการณ่ว่ามีเหตุการณ์อะไรก่อนเหตุการณ์ในเรื่องที่กำหนดให้จะเกิดขึ้นหรือมีเหตุการณ์
อะไรเกิดขึ้นก่อนเหตุการณ์ในเรื่อง

ข้อ 3 การคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นตามมา (Guessing consequences) ให้นักเรียน
คาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นตามมาหลังเหตุการณ์ที่ปรากฏในเรื่องที่อ่าน

ข้อ 4 การปรับปรุงผลผลิตให้ดีขึ้น (Product improvements) ให้นักเรียนคิด
ตัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงเรื่องที่กำหนดให้ ให้เป็นเรื่องที่น่าสนใจ ชวนให้ติดตาม

ข้อ 5 การสมมติ (Just suppose) ให้นักเรียนคาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นจาก
สถานการณ์ที่สมมติขึ้นว่าจะเกิดอะไรขึ้นบ้าง เขียนตอบมาให้มากที่สุด

ข้อ 6 การใช้ประโยชน์จากสิ่งที่ไม่ใช่แล้ว (Unusual uses) หรือการสร้างสรรค์
ผลงาน ให้นักเรียนคิดวิธีที่จะนำสิ่งของที่เหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด หรือให้สร้าง
ผลงานขึ้นมาใหม่จากข้อมูลหรือคำสำคัญที่กำหนดให้

ซึ่งการวัดความคิดสร้างสรรค์โดยแบบทดสอบที่สร้างขึ้นนี้ใช้วัดความคิดคล่องแคล่ว
วัดความคิดยืดหยุ่น วัดความคิดริเริ่ม และการวัดความคิดละเอียดลออ มีรายละเอียดการวัด
ความคิดสร้างสรรค์ของแบบทดสอบแต่ละฉบับมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 6 การวัดความคิดสร้างสรรค์ของแบบทดสอบแต่ละฉบับ

แบบทดสอบฉบับที่	ลักษณะแบบทดสอบ	วัดความคิดสร้างสรรค์
1.แบบทดสอบฉบับที่ 1 จำนวน 2 คะแนนเต็ม 20 คะแนน	ข้อ 1. การตั้งคำถาม (Asking) ให้นักเรียนตั้งคำถามจากเรื่อง หรือหัวข้อที่กำหนดให้มาให้ มากที่สุด เพื่อให้ได้คำตอบที่ ตนเองอยากรู้	วัดความคิดคล่องแคล่ว
2.แบบทดสอบฉบับที่ 2 จำนวน 2 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน	ข้อ 1. การคาดคะเนเกี่ยวกับ สาเหตุ (Guessing causes) ให้นักเรียนอ่านเรื่องแล้ว คาดการณ่ว่ามีเหตุการณ์อะไร ก่อนเหตุการณ์ในเรื่องที่	วัดความคิดยืดหยุ่น

แบบทดสอบฉบับที่	ลักษณะแบบทดสอบ	วัดความคิดสร้างสรรค์
	กำหนดให้จะเกิดขึ้นหรือมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นก่อนเหตุการณ์ในเรื่อง ข้อ 2. การคาดการณผลที่จะเกิดขึ้นตามมา (Guessing consequences) ให้นักเรียนคาดการณผลที่จะเกิดขึ้นตามมาหลังเหตุการณ์ที่ปรากฏในเรื่องที่อ่าน	วัดความคิดยืดหยุ่น
3.แบบทดสอบฉบับที่ 3 จำนวน 3 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน	ข้อ 1. การปรับปรุงผลผลิตให้ดีขึ้น (Product improvements) ให้นักเรียนคิดดัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงเรื่องที่กำหนดให้ ให้เป็นเรื่องที่น่าสนใจ ชวนให้ติดตาม ข้อ 2 และข้อ 3 การสมมติ (Just suppose) ให้นักเรียนคาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นจากสถานการณ์ที่สมมติขึ้นว่าจะเกิดอะไรขึ้นบ้าง เขียนตอบมาให้มากที่สุด	วัดความคิดริเริ่ม
4.แบบทดสอบฉบับที่ 4 จำนวน 3 ข้อ คะแนนเต็ม 15 คะแนน	ข้อ 1 - 3 การใช้ประโยชน์จากสิ่งที่ไม่ใช่แล้ว (Unusual uses) หรือการสร้างสรรค์ผลงาน ให้นักเรียนคิดวิธีที่จะนำสิ่งของที่เหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด หรือให้สร้างผลงานขึ้นมาใหม่จาก	วัดความคิดละเอียดลออ

แบบทดสอบฉบับที่	ลักษณะแบบทดสอบ	วัดความคิดสร้างสรรค์
	ข้อมูลหรือคำสำคัญที่กำหนดให้	

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบวัดความคิดคล่องแคล่ว มี 2 ข้อ ใช้เวลาในการทำข้อละ 5 นาที รวม 10 นาที การตรวจให้คะแนนดำเนินการโดยพิจารณาคำตอบที่เป็นไปได้ตามเงื่อนไขของคำถาม โดยให้คะแนนคำตอบละ 1 คะแนน ตามปริมาณคำตอบที่ไม่ซ้ำกันในเวลาที่กำหนด

ฉบับที่ 2 แบบทดสอบวัดความคิดยืดหยุ่นมี 3 ข้อ ข้อละ 5 นาที รวม 15 นาที การให้คะแนนความคิดยืดหยุ่น ดำเนินการโดยพิจารณาคำตอบที่เป็นไปได้และเป็นคำตอบที่ไม่อยู่ในทิศทางเดียวกันหรือคำตอบที่อยู่ในประเภทที่แตกต่างกัน โดยนำคำตอบมาจัดประเภทหรือทิศทางใหม่ ถ้าคำตอบใดเป็นคำตอบที่อยู่ในทิศทางเดียวกันหรือมีความหมายอย่างเดียวกันให้จัดเข้าประเภทเดียวกัน และให้ประเภทละ 1 คะแนน

ฉบับที่ 3 แบบทดสอบวัดความคิดริเริ่ม มี 3 ข้อ ข้อละ 5 นาที รวม 15 นาที การให้คะแนนความคิดริเริ่ม ดำเนินการโดยพิจารณาจากสัดส่วนหรือเปอร์เซ็นต์ความถี่ของคำตอบ โดยตรวจสอบว่าแต่ละคำตอบที่นักเรียนตอบนั้น ตอบซ้ำกันเป็นที่เปอร์เซ็นต์ ถ้ามีคำตอบที่ซ้ำกันมากเกินไปไม่ให้คะแนน แต่ถ้าคำตอบนั้นมีจำนวนน้อยไม่ซ้ำกันก็จะได้คะแนนมาก การให้คะแนนกำหนดโดยยึดหลักของครอปเลย์ ดังนี้

คำตอบซ้ำกันร้อยละ	12	ขึ้นไป	0	คะแนน
คำตอบซ้ำกันร้อยละ	8 - 12	ได้คะแนน	1	คะแนน
คำตอบซ้ำกันร้อยละ	5 - 7	ได้คะแนน	2	คะแนน
คำตอบซ้ำกันร้อยละ	3 - 5	ได้คะแนน	3	คะแนน
คำตอบซ้ำกันร้อยละ	2	ได้คะแนน	4	คะแนน
คำตอบซ้ำกันร้อยละ	1	ได้คะแนน	5	คะแนน

ฉบับที่ 4 แบบทดสอบวัดความคิดละเอียดลออ ละเอียดลออ มี 3 ข้อ ข้อละ 5 นาที รวม 15 นาที คะแนนเต็ม 15 คะแนน การให้คะแนนความคิดดำเนินการโดยพิจารณาจากการตอบของนักเรียนที่สามารถบอกรายละเอียดคำตอบได้มากและมีความสมบูรณ์ก็จะได้คะแนนมาก

1.2 สร้างแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ตามกรอบข้อกระทงจากข้อ 1.1 จำนวน 6 ฉบับ ฉบับละ 4 ข้อ แล้วนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถาม เนื้อหา ภาษาที่ใช้ ผลการตรวจสอบความตรงตามองค์ประกอบที่ต้องการวัด พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.94 (ภาคผนวก ง : 274)

1.3 นำแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ปรับปรุงแก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 25 คน แล้วนำผลการทดลองมาหาคุณภาพของแบบทดสอบ โดยการหาค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ได้ค่าความยากตั้งแต่ .53 ถึง .86 และค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ .76–1.00 จึงคัดเลือกไว้ใช้ พบว่า ได้ข้อเข้าเกณฑ์คือ ฉบับที่ 1 จำนวน 2 ข้อ ฉบับที่ 2 จำนวน 2 ข้อ ฉบับที่ 3 จำนวน 3 ข้อ ฉบับที่ 4 จำนวน 3 ข้อ ได้แบบทดสอบ 4 ฉบับ 10 ข้อ

1.4 นำข้อสอบที่คัดเลือกไว้ทั้ง 4 ฉบับจำนวน 10 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ผลปรากฏว่าได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84

1.5 จัดพิมพ์แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปทดลองใช้จริงต่อไป

2. แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร วรรณกรรมและรายงานผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ เทคนิควิธีการ หลักการที่จะส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ

2.2 ศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อจัดแบ่งเนื้อหากำหนดเวลาในการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและสามารถพัฒนาผู้เรียนด้านความคิดสร้างสรรค์ เนื้อหาวิชาการเขียนใช้เวลาในการสอนและทดสอบรวม 40 ชั่วโมง

2.3 กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ โดยจัดลำดับความสำคัญของผลการเรียนรู้ ให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา

2.4 จัดทำเกณฑ์การประเมินผลที่มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

2.5 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มี 5 หน่วยการเรียนรู้ แต่หลังจากถวญวิพากษ์รูปแบบการสอนแล้ว ผู้วิจัยได้แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เหลือ 4 หน่วยการเรียนรู้

จำนวน 40 ชั่วโมง ประกอบด้วย คุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด เนื้อหา ผลการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

2.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเหมาะสมถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหาสาระ ผลการเรียนรู้ ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้และพิจารณาตามแบบประเมินค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของข้อความคำถามและภาษาที่ใช้ ผลจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้อันที่พัฒนาขึ้นมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม 4.18 ปรากฏผลดังแสดงในภาคผนวก ง : 283-284

2.7 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้จริงต่อไป

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนตามรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยนักเรียน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยใช้สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนภายหลังการเรียนตามรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว มีวิธีการสร้าง ดังนี้

3.1 ศึกษาการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ เอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้อง

3.2 ศึกษาจุดมุ่งหมายของรูปแบบการสอน ขั้นตอนการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการสอนและจุดประสงค์การเรียนรู้ของรายวิชา กำหนดประเด็นที่ต้องการประเมิน

3.3 สร้างแบบสอบถามจำนวน 15 ข้อ ให้ครอบคลุมทุกประเด็นที่ต้องการสอบถามกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด	ระดับคะแนน	5	คะแนน
พึงพอใจมาก	ระดับคะแนน	4	คะแนน
พึงพอใจปานกลาง	ระดับคะแนน	3	คะแนน
พึงพอใจน้อย	ระดับคะแนน	2	คะแนน
พึงพอใจน้อยที่สุด	ระดับคะแนน	1	คะแนน

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนนเทียบกันเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50-5.00	หมายถึง	นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50-4.49	หมายถึง	นักเรียนมีความพึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50-3.49	หมายถึง	นักเรียนมีความพึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50-2.49	หมายถึง	นักเรียนมีความพึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.49	หมายถึง	นักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุด

1.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจใน ที่สร้างขึ้นไปให้คณะกรรมการควบคุม
 ปรินซิพัล และผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านภาษาไทย ด้านการจัดการเรียน
 การสอนและด้านการวัดและประเมินผล ตรวจสอบความเที่ยงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาความ
 เหมาะสมของข้อคำถามและภาษาที่ใช้ในแต่ละข้อแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
 ได้แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนตามรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความคิด
 สร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนที่ได้จากการ
 ทำแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ จากการเรียนรายวิชาการเขียน ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
 ระหว่างก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การใช้
 สถิติ t-test วิเคราะห์ความพึงพอใจในการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 (S.D.)

เกณฑ์การประเมิน

1. คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่ม
 ตัวอย่างภายหลังการเรียนตามรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน
 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนมีคะแนนจากการทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ผ่านในระดับร้อยละ
 70 ของคะแนนเต็มขึ้นไป
3. นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนตามรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริม
 ความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในระดับมากหรือมีค่าเฉลี่ยไม่
 ต่ำกว่า 3.50

ระยะที่ 3 การยืนยันผลการขยายผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริม
 ความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

เป็นการนำรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ อีก โดยผู้วิจัยได้นำรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไปให้ครูผู้สอนรายวิชาเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 27 ใช้จัดการเรียนการสอนเพื่อยืนยันผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่สร้างขึ้น

คำถามวิจัย

รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่พัฒนาขึ้นมีผลจากการขยายผลการใช้เป็นไปตามเกณฑ์หรือไม่

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูผู้สอนรายวิชาการเขียน ใน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 27 ได้นำรูปแบบการสอนไปใช้ในสถานการณ์จริงและยืนยันผลของการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อได้รูปแบบการสอนที่สมบูรณ์ชัดเจน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ครูผู้สอนรายวิชาเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 27 จำนวน 60 โรงเรียน วิธีการที่ได้มาในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลาก ได้ครู 6 คน นักเรียน 195 คน จาก 6 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 2 โรง คือ 1) โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล ครู 1 คน นักเรียน 40 คน 2) โรงเรียนศรีสมเด็จพิภพพัฒนาวิทยา ครู 1 คน นักเรียน 40 คน โรงเรียนขนาดกลาง 2 โรง คือ 1) โรงเรียนโคกล่ามพิทยาคม ครู 1 คน นักเรียน 30 คน 2) โรงเรียนหนองหมื่นถ่านวิทยา ครู 1 คน นักเรียน 35 คน โรงเรียนขนาดเล็ก 2 โรง คือ โรงเรียนน้ำใสวรวิทย์ ครู 1 คน นักเรียน 25 คน 2) โรงเรียนคู่มือประชาสรรค์ ครู 1 คน นักเรียน 25 คน

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยนำเสนอรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเอกสารประกอบการใช้รูปแบบการสอนต่อ

ผู้อำนวยการ โรงเรียนและคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 27 6 แห่ง เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 2 โรง คือ 1) โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล 2) โรงเรียนศรีสมเด็จพิมพ์พัฒนาวิทยา โรงเรียนขนาดกลาง 2 โรง คือ 1) โรงเรียนหนองหมื่นถ่านวิทยา 2) โรงเรียนโคกสามพิทยาคม โรงเรียนขนาดเล็ก 2 โรง คือ 1) โรงเรียนคู่น้อยประชาสรรค์ 2) โรงเรียนน้ำใสววิทย เพื่อขออนุญาตใช้รูปแบบการสอนในการจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียน

2. ประชุมครูจำนวน 6 คน เพื่อสร้างความเข้าใจต่อหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างของรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอน และวิธีการประเมินผลแก่ครูผู้สอนภาษาไทย

3. ผู้วิจัย มอบเอกสารและสื่อประกอบการเรียนการสอน ประสานงานกับครูผู้สอนรายวิชาการเขียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 27 ทั้ง 6 โรง

4. ผู้วิจัย นิเทศติดตาม และสังเกตการจัดการเรียนการสอน การยืนยันผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

1. จุดประสงค์ของการยืนยันผล เพื่อยืนยันผลของการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากการนำรูปแบบการสอนไปขยายการใช้

2. เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน ซึ่งเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ

2.1 นักเรียนได้คะแนนจากการทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ผ่านในระดับร้อยละ 70 ขึ้นไป

2.2 นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนตามรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่ในระดับมากหรือมีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.50

3. ผลการยืนยันผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

เมื่อพิจารณาค่าสถิติพื้นฐานและการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติสามารถสรุปได้ว่า

3.1 คะแนนสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหลังการเรียนตามรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนสอบหลังการเรียนตามรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักเรียนอยู่ในระดับที่สูงกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

3.2 ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจต่อการเรียนตามรูปแบบการสอนภาษาไทย เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก ซึ่งสูงกว่าและเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 สถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือเพื่อดูดัชนีความสอดคล้องโดยใช้สูตร (ไพศาล วรคำ. 2552 : 257)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ R เป็นคะแนนระดับความสอดคล้องที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนประเมินในแต่ละข้อ

N เป็นจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินความสอดคล้องในข้อนั้น

1.2 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ จากสูตรของ วิทนิษฐ์ และซาเบอร์ส ของ ไพศาล วรคำ (2552 : 298) ดังนี้

$$\text{สูตร D} = \frac{S_H - S_L}{N(X_{\max} - X_{\min})}$$

เมื่อ D แทน เป็นอำนาจจำแนกของข้อสอบ

S_H แทน ผลรวมของคะแนนกลุ่มสูง

S_L แทน ผลรวมของคะแนนกลุ่มต่ำ

N	แทน	จำนวนผู้เรียนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ
X_{\max}	แทน	เป็นคะแนนสูงสุดในข้อนั้น
X_{\min}	แทน	เป็นคะแนนต่ำสุดในข้อนั้น

1.3 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบการเขียนแบบวัด
คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ และแบบวัดความพึงพอใจ โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha
Coefficient) (สมบัติ ท้ายเรื่อกำ. 2546 : 94 - 95)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
k	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร (สมบัติ ท้ายเรื่อกำ. 2546 : 106)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P	แทน	ร้อยละ
F	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลให้เป็นร้อยละ
N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (สมบัติ ท้ายเรื่อกำ. 2546 : 108)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
N	แทน	คะแนนในกลุ่ม

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร
(สมบัติ ท้ายเรื่อกำ. 2546 : 123)

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	\sum	แทน	ผลรวม

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของผลต่างระหว่างการทดสอบหลังเรียนและก่อนเรียนจากคะแนนที่ได้จากการทดสอบการเขียน การเปรียบเทียบค่า (บุญชม ศรีสะอาด. 2543) โดยใช้สูตร (t - test)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ t แทนค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

$\sum D$	แทนผลรวมของผลต่างของคะแนนคู่ขนาน
$\sum D^2$	แทนผลรวมของกำลังสองของผลต่างของคะแนนคู่ขนาน
N	แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่าง